
Kostel sv. Apolináře

Lucie Bakešová

Založení kostela sv. Apolináře se tradičně klade do roku 1362, kdy byla na Nové Město pražské přenesena kolegiální kapitula ze Sadské. Polohou na vysokém ostrohu „hory“ Větrník/Větrov byl dlouhou dobu pohledovou dominantou jižní části města. Zsvěcení sv. Apolináři odkazuje k postavě prvního ravennského biskupa, jemuž byla v Ravenně zasvěcena hlavní bazilika San Apollinaire Nuovo z 6. století. Samotná Ravenna byla dočasně sídlem vladařů Západořímské říše. V ravennském chrámu se také nachází mozaika s tématem triumfálního průvodu světců, který mohl být inspirací pro nástěnné malby novoměstského kostela sv. Apolináře.

Stavba vzdušného jednolodí s pěti obdélnými poli křížové klenby a pětiboce uzavřeného protáhlého presbytáře, které doplňuje nízká věž, byla pravděpodobně dokončena během 90. let 14. století. Velký severní lomený portál je původní. Západní průčelí prozrazuje zazděný vstup do kolegiální rezidence. Křížová klenba presbytáře je tvořena hruškovými žebry, která vyrůstají ze zdobených hlavic štíhlých oblých přípor. Mírně zalomený triumfální oblouk vede do širší lodi, zdi jsou volné, záměrně nečleněné.

Při regotizaci chrámu v roce 1895 byl objeven soubor nástěnných maleb vytvořených nejspíš z popudu arcibiskupa Jana z Jenštejna. Na severní stěně kostela se nachází obraz Panny Marie s Ježíškem, ukryvající pod pláštěm ohrožené lidstvo, a dvanáct světíc v nadživotní velikosti. Výjev směrem k východu přechází v samostatný obraz sv. Václava mezi anděly, stojícího nad stočenou lidskou postavou, snad Boleslavem I. Na protější stěně je zpodobněn Kristus mezi apoštoly. Postavy apoštolů s Kristem v centru drží své atributy a nápisové pásky. Nad centrálními pásy jsou vyobrazeny čtyři samostatné figury – sv. Václav, sv. Zikmund, sv. Dorota/Alžběta Durynská a sv. Vojtěch. Malby čerpají z monumentálního dvorského malířství, ale i z nastupujícího krásného slohu, spojeného s osobou Václava IV.